

– együttműködési készségét tanár-diák és tanuló-tanuló formákban.

Milyen veszélyei vannak, illetve lehetnek ennek a módszernek?

Elsősorban probléma lehet azzal, hogy a tanulók a számítógéppel dolgozva nem tartalmi, hanem esztétikai szempontokat érvényesítenek, elvesznek a részletekben. Az információforrások nyújtotta lehetőségek közül nehezen tudják a tanulók kiválasztani az értéket képviselőt, a használható, mert túlságosan nagy a kínálat.

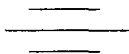
A módszer alkalmazásának egy másik veszélye abban rejlik, hogy passzívvá, kényelmesé teheti a tanulókat. Abban a tévedésben élhetnek, hogy majd a számítógép, a program elvégzi helyettük a feladatot. Ezért tartjuk követendőnek a szerzők gyakorlatát: előbb papír-ceruza igénybevételevel készítetik el a tudástérképet.

Sajnos bukott már meg a gyakorlatban több didaktikai-módszertani törekvés a tartalomkezelés hiányos metodikai ismerete miatt. A vállalkozó kollégáknak javasoljuk, vizsgálják felül tantárgyuk éves anyagát. A témákat jelölő fogalmak egymásra épülő sorrendben kövessék egymást. A tanév végi ismétléskor vagy az iskolafokozatot lezáró tantárgyi összegezőkor így könnyedén el tudják készíteni a tanulók az aktuális tudásuknak megfelelő összefoglaló tudástérképet. Ha ezt ők készítik el, akkor az eredmény hosszú távon maradandó lesz.

Ajánlom a könyvet érdeklődő pedagógus-jelölteknek, az oktatást-nevelést megújítani szándékozó kollégáknak. A könyv kezdőknek és haladóknak segítség, hasznos útmutató a személyiségfejlesztés nehéz munkájában.

Nagy Czirok Lászlóné–Kárász Péter: Tudástérképek. Tanulásmódszertan és gondolkodásfejlesztés tudástérképek segítségével. APC-Stúdió, Gyula, 2006. 107 p.

A kiadó e-mail címe: kiadó@apc-studio.hu

GRÓZ ANDREA

főiskolai oktató

Nyugat-Magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Győr

Adamikné Jászó Anna: Az olvasás múltja és jelene

Újabb kötetet üdvözölhetünk az olvasás történetével, kultúrájával foglalkozó művek sorában. A budapesti Trezor Kiadó gondozásában látott napvilágot *Adamikné Jászó Anna* tollából az olvasás múltja és jelene – *Az olvasás grammatikai, pragmatikai és retorikai megközelítésben* című könyv. Már azt a munka címe is jelzi, hogy az olvasás nagy témakörén belül meglehetősen széles spektrumban gondolkodik a nyelvész-szerző.

Adamikné Jászó Anna két részterület körüljárását tartotta fontosnak: az olvasástörténet főbb tendenciáinak megláttatása mellett hangsúlyos problémaként vizsgálja az olvasáspszichológiai diszciplínán belül a nyelvi tudatosság kérdését. Mint ahogy azt a könyv írója is jelzi *Előszavában* – lévén az olvasáskutatás interdiszciplináris terület (hiszen foglalkozik e téma kutatásával többek között a pedagógia és a módszertan mellett az irodalomtudomány, a nyelvtudomány, a kommunikációtan, a pszichológia, a szociológia, a kultúrtörténet...) –, számos szakterület képviselője haszonnal forgathatja a könyvet.

Tovább szélesítve az *Olvasás múltja és jelene* című munka olvasói-befogadói táborát, mint megjegyzi a szerző: „*Gondok vannak az olvasással, s ezt mindenki jól tudja, hiszen min-*

denki valamilyen módon kapcsolatban van az iskolával, akár mint szülő, akár mint diák, akár mint tanár. Nem jók a különféle felmérések eredményei, szép számmal vannak az iskolákban „diszlexiás” tanulók, s a kötelező népoktatás ellenére felütötte a fejét – elsősorban a fejlett ipari országokban – egy új jelenség, melyet funkcionális analfabetizmusnak neveznek...” (9.)

A kötet – gyakorlati felhasználhatóságát is – nagyban növeli az a tematikus megvalósítás is, mely az egyes elméleti sémák, olvasási modellek ismeretése, összefoglalása mellett pregnáns feladatnak tekinti a szerző saját, gyakorlati megoldásainak a felvonultatását, csokorba gyűjtését.

A rendkívül gazdag s további kutatásokat ösztönző bibliográfia mellett a felsoroltakon túl a könyv külön nagyon értékes fejezetét jelenti a „reader response theory” (response to literature) elméletnek a tárgyalása, vizsgálata; mind nyelvtudományi háttérét tekintve, mind pedig a jelenségnek a 20. század utolsó évtizedeiben zajló elemzését és alkalmazását illetően.

A nagy terjedelmű munka utolsó tematikus egysége az 1989 utáni olvasástanítási programokat foglalja össze, mely rendszerbe foglalás nemcsak a leendő tanítónemzedék, hanem gyakorló pedagógusok számára is fontos kiindulási és eligazodási lehetőséget jelenthet.

Adamikné Jászó Anna: Az olvasás múltja és jelene – Az olvasás grammatikai, pragmatikai és retorikai megközelítésben. Trezor Kiadó, Budapest, 2006. 609 oldal.

DR. NAGY ANDOR

ny. magántanár

Eszterházy Károly Főiskola

Eger

Hanák Zsuzsa: Az interperszonális kapcsolat és fejlesztés lehetőségei

Az Arany Európa Minőségi Díjjal kitüntetett UNIÓ Kiadó gondozásában jelent meg dr. Hanák Zsuzsanna: Interperszonális kapcsolatok és a fejlesztés lehetőségei című újabb kötete, és minden bizonnyal igen nagy iránta az érdeklődés.

A pedagógust is alakító, a pedagógiát is formáló, forrongó világunkban a nevelés elmélete egyre szerényebbé válik – állapíthatjuk meg sajnálatosan – a tanárképzés folyamatában, jóllehet a 60-as évektől egyre nyilvánvalóbb, hogy leggyengébb pontunk a nevelés.

A családi problémák, a családi szocializáció a gyermeki személyiség alakulását is jelentősen érinti. A média hírei egyre riasztóbbak a szülő-gyermek kapcsolatról. A csak óraszámokban gondolkodó pedagógusokról nem is kell beszélni! Ma már lözvingnek hat, hogyha a tanító, tanár helyett nevelőről beszél valaki is. Elfelelték egyesek, hogy az oktatás nem más, mint a nevelés értelemre ható eszköze. Fontos tehát, hogy jól oktassunk, de tudomásul kell vennünk, hogy a nevelésnek csupán eszköze az oktatás.

Az oktatás eredményességével, illetve eredménytelenségével kapcsolatban születnek a jelentések, a nemzetközi összehasonlítások, a sajnálatos elmarasztalások. A nevelő iskoláról már alig hallani!

Az interperszonális kapcsolatok milyenségén nagyon sok múlik a nevelési folyamatban. Tekintettel arra, hogy a családokban egyre kevesebb a gyermek, a pedagógusokra is kevesebb tanuló jut, az lenne természetes, hogy több időt tudnak egymásra szentelni. Többet tudnak kommunikálni, jobban, alaposabban képesek megismerni a gyermeket, a tanulót, hiszen ez képezi a nevelés alapját.